

STYRDOKUMENT

DATUM

2024-03-12

Riktlinje folköl (Ö1 klass II)

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje folköl	Fastställd/upprättad 2024-03-12	Beslutsinstans Miljö- och byggnämnden	Giltighetstid Tills vidare
Dokumentansvarig Samhällsbyggnadschef	Version 1.0	Senast reviderad	Dokumentinformation Dnr 2024-32-ADM	Detta dokument gäller för Folköl, Ö1 klass II

Försäljning/servering av folköl

Folköl (Öl klass II) är en alkoholdryck som har en alkoholhalt som överstiger 2,25 men som understiger 3,5 volymprocent. Öl med högre alkoholhalt klassas enligt alkohollagen som starköl och får endast säljas på Systembolaget. Försäljning och servering av folköl regleras liksom servering av alkohol på restaurang i alkohollagen (2010:1622). Varje verksamhetsutövare måste ha kunskaper om de regler som gäller vid försäljning av folköl.

En förutsättning för detaljhandel med folköl är att försäljningsstället är registrerat som en livsmedelsanläggning hos miljö- och byggnämnden samt att ett brett sortiment av matvaror tillhandahålls för försäljning i butiken. Utbudet kan utgöras av ett flertal konserver, mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, bröd, grönsaker och frysta varor. Endast glass, godis, chips, kakor och liknande, samt kaffe och te anses inte uppfylla kravet på tillhandahållande av matvaror.

Det ska även finnas ett sortiment av lättdrycker till försäljning i butiken som till exempel lättöl, läsk och vatten. Godiskiosker, tobaksaffärer, spel- och videobutiker får endast sälja folköl om de samtidigt uppfyller ovanstående krav.

En förutsättning för servering av folköl är att serveringsstället är registrerat som en livsmedelsanläggning hos miljö- och byggnämnden. En verksamhet som innehar ett serveringstillstånd får servera folköl. Vid servering av folköl är det en förutsättning att det serveras mat. Minimikravet kan anses vara uppfyllt om det exempelvis serveras pizza, varma smörgåsar, hamburgare eller kebab. Det ska också finnas ett brett sortiment av lättdrycker såsom lättöl, läsk och vatten på serveringsstället.

Servering av folköl ska ske med återhållsamhet och får inte föranleda några olägenheter i fråga om ordning och nykterhet. Den som säljer eller serverar alkohol har ett ansvar att förvissa sig om att den som köper eller serveras har fyllt 18 år. Folköl får inte säljas eller serveras till någon som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Folköl får inte heller lämnas ut om det finns särskild anledning att anta att varan är avsedd att olovligen tillhandahållas någon som inte uppfyller de två tidigare nämnda kraven – så kallad langning.

Anmälan och egenkontroll

För att sälja eller servera folköl måste en anmälan göras till den kommun där verksamheten bedrivs. Det är inte tillåtet att sälja eller servera folköl innan en anmälan har gjorts. I Älvsbyns kommun ska anmälan göras till miljö- och byggnämnden på särskild blankett.

Den som bedriver försäljning eller servering av folköl ska enligt alkohollagen (2010:1622) utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen. Det innebär att det ska finnas ett skriftligt program i verksamhet som beskriver hur åldersgränser och andra bestämmelser i alkohollagen ska tillämpas och övervakas, vilka rutiner som finns för att undvika överträdelser av försäljningsbestämmelserna.

Vid tillsyn har kommun och polis rätt att kontrollera programmet. Avsaknad av egenkontrollprogram kan utgöra grund för åtgärd.

Tillsyn och kontroll

Kommunen och polismyndigheten har tillsyn över efterlevnaden av de bestämmelser som gäller för servering av alkoholdrycker. Kommunen och polismyndigheten har också tillsyn över detaljhandeln med folköl (9 kap 2 § AL).

Kommunen och Polismyndigheten ansvarar för tillsynen över försäljning och servering av folköl. I Älvsbyns kommun är det miljö- och byggnämnden som utför den kommunala tillsynen som består av information, kontroll av verksamheten samt verksamhetens upprättade egenkontrollprogrammet. Tillsynen kan genomföras samordnad med andra myndigheter eller enskilt.

Syftet med tillsynsbesöket är utöver kontroll av efterlevnaden av alkohollagen att upprätthålla en god kommunikation gällande tillämpning av aktuella bestämmelser för försäljning och servering av folköl.

Kontrollköp

I alkohollagen ges kommunen utrymme att genomföra kontrollköp på försäljningsställen som tillhandahåller folköl. Kontrollköpet genomförs av en person som ser ung ut men är minst 18 år. Kontrollköp är ett verktyg för dialog med näringsidkare som säljer folköl och ett kontrollköp kan inte utgöra grund för utredning eller sanktion enligt alkohollagen.

Sanktioner vid lagöverträdelser

Om försäljning eller servering av folköl sker i strid med alkohollagens bestämmelser, det vill säga till någon som inte fyllt 18 år eller som är märkbart berusad, eller medverkar till langning, kan kommunen antingen meddela en varning eller förbjuda försäljning i 6 eller 12 månader, alkohollagen 9 kap. 19 §.

Avgifter

I alkohollagen 8 kap. 10 § framgår att kommunen får ta ut avgift för tillsyn av den som bedriver anmälningspliktig detaljhandel med eller servering av folköl.

Se Älvsbyns kommuns taxa enligt alkohollagen avseende folköl, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter och lagen om handel med vissa receptfria läkemedel för mer information om avgifter i samband med försäljning eller servering av folköl.